

Makroteorian tentti, 2. kerta, 4.5.2026 (Prof. Kyläheiko)

1. Valtion velan tasapainoehto eli millä ehdoilla valtion velan kasvu absoluuttisesti pysähtyy? Perusyhtälö ja symbolien tulkinta. (10 p.) Mitkä tekijät vaikuttavat valtion velkasuhteen (valtion velka/BKT) stabilointiin/vakauttamiseen? Perusyhtälö ja sen määrittäjien tulkinta. Pohdi perusyhtälön avulla lyhyesti Suomen kansantalouden velkaantumistilannetta ja arvioi keinoja stabiloida velkasuhde. Miksi tasapainottaminen on tarpeellista? (20 p)
2. Suomen kansantalouden ongelmat AD-AS-analyysin avulla esitettynä Tervalan artikkelin ja luentokalvojen valossa. AS- ja AD-käyrien perusyhtälöt ja lyhyt kuvaus kustakin yhtälön määrittäjästä (argumentista). (5 p). Ota AD-AS-kuvion lähtökohdaksi Suomen tilanne juuri nyt, kun tuotantokuilu on -2.7 % ja inflaatiovauhti 1.5 %. Analysoi, mitä tapahtuisi, jos ao. kolme asiantilaa toteutuisivat. (i) Oletetaan, että Iranin kriisi ratkeaa ja Hormuzin salmi aukeaa ja johtaa öljyn hinnan puolittuminen. Miten tämä vaikuttaa Suomen lähtötasapainoon? (ii) Entä jos sen lisäksi investojien ja kuluttajien tulevaisuusodotukset paranevat merkittävästi? Millainen on uusi tasapaino yo. kahden tapahtuman jälkeen? (iii) Kolmanneksi oletetaan, että Euroopan keskuspankki jatkaa korkean inflaation vuoksi rahapolitiikan kiristämistä korkoja edelleen nostamalla. Millainen on uusi tasapaino yo. kolmen tapahtuman jälkeen ja mikä on uuden tasapainon suurin ongelma? Mitä pitäisi tehdä? Kuvio, jossa näkyvät yo. asiantilojen aiheuttamat käyrien siirtymät, siirtymien perustelut ja kaikki käytetyt symbolit selkeästi, mutta lyhyesti esiin. (20 p.).
3. Mitä tarkoitetaan reaalisella ja nimellisellä valuuttakurssilla (perusyhtälö ja symbolit avattuina). (5p). Entä mitä tarkoitetaan positiivisella ja komparatiivisella ostovoimapariteetteorialla? Perustulkinnat ja komparatiivisen ostovoimateorian perusyhtälö. (10 p.) Jos inflaatiovauhti on valuutta-alueella A 5 % ja valuutta-alueella B 2 %, miten valuuttakurssi valuutta-alueiden välillä kehittyi?
4. Taloustieteen evolutionaarisen kasvuteorian (Nelson & Winter) taustalla olevat kolme perusmekanismia ja niiden tulkinta taloudellisessa kontekstissa. Mitä kautta "luova tuho" kansantaloudessa toimii toimii? (20 p)